

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové, a soudkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudce JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **Ing. P. G.**, zastoupeného JUDr. Josefem Cholastou, advokátem se sídlem Hlavní náměstí 14, 794 01, Krnov, proti žalovanému: **Městský úřad Bruntál**, se sídlem Nádražní 20, 792 01, Bruntál, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 5. 2009, č. j. 22 Ca 75/2009 – 15,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen stěžovatel) kasační stížností napadá v záhlaví označené usnesení Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla odmítnuta jeho žaloba proti sdělení žalovaného ze dne 5. 1. 2009, č. j. DSH/95940-08/42-2008/mer ve věci odevzdání řidičského průkazu.

V kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že má za to, že přípis žalovaného, kterým stěžovateli v reakci na jeho podání sděluje, že proti oznámení o dosažení počtu 12 bodů a výzvě k odevzdání řidičského průkazu není odvolání přípustné, je třeba považovat za rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 65 odst. 1 soudního řádu správního. Podle stěžovatele

je zřejmé, že ono sdělení je rozhodnutím o odvolání. Oznámení je dle stěžovatele nutno považovat za rozhodnutí, když se jím rozhoduje o právech a povinnostech osoby. Pozbytím řidičského oprávnění je po určitou dobu omezeno právo řídit motorové vozidlo. Pokud byla stěžovateli udělena sankce v podobě pozbytí řidičského oprávnění, měl by mít možnost se proti této sankci řádně procesně bránit. Stěžovatel má za to, že v případě dosažení 12 bodů v bodovém hodnocení řidičů, je třeba zahájit správní řízení a následně vydat i rozhodnutí o případném udělení sankce v podobě pozbytí řidičského oprávnění. Nadto se domnívá, že do jeho práva bylo zasaženo neoprávněně, když 12 bodů v bodovém hodnocení nedosáhl. Za své jednotlivé přestupky byl již potrestán v přestupkovém řízení. Mimo to je tedy trestán ještě jednou pozbytím řidičského oprávnění v rámci bodového systému. Domnívá se, že se jedná o porušení zásady zákazu dvojího trestu, když je trestán pokutou za jednotlivé přestupky a zároveň pak trestán znovu jakýmsi „administrativním úkonem“, na jehož základě pozbývá bez dalšího řidičské oprávnění. Charakter tohoto pozbytí je však sankční, nikoliv jen preventivní. Dle stěžovatele je tedy oznámení správním rozhodnutím vydaným ve správním řízení, neboť jsou s ním spojeny právní účinky dle ustanovení § 123c odst. 3 zákona o silničním provozu, podle kterého řidič pozbývá řidičské oprávnění uplynutím 5 dnů ode dne, v němž mu bylo toto oznámení doručeno. Z toho dle stěžovatele vyplývá, že oznámení i sdělení jsou správními rozhodnutími, kterými se odnímá žalobci právo na řízení motorového vozidla. Na základě výše uvedeného stěžovatel navrhuje usnesení krajského soudu v celém rozsahu zrušit a věc vrátit soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný setrval na svém vyjádření k žalobě a uvádí, že bodové hodnocení představuje pouze systém evidence spáchaných a pravomocně projednaných protiprávních jednání řidiče motorového vozidla, takže jeho vedení nepředstavuje zásah do práv a povinností osob, o kterých je evidence vedena. O záznamu bodů nebo jejich odečítání se nevede správní řízení a nevydává se rozhodnutí. Veškeré skutečnosti určující změny v bodovém hodnocení jsou podmíněny pravomocným rozhodnutím o vině ve věci přestupku či trestného činu. V ustanovení § 123c cit. zákona je jasně stanoveno, že dosažený počet bodů je zaznamenáván pouze do počtu 12 bodů a pokud řidič tohoto počtu dosáhne, ukládá zákon obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností povinnost neprodleně oznámit tuto skutečnost řidiči a vyzvat jej k odevzdání řidičského průkazu. Skutečnost, že řidič pozbývá řidičské oprávnění, je rovněž stanovena v ustanovení § 123c zákona o silničním provozu a je vázána pouze na doručení zmíněného oznámení a ne na rozhodnutí ve správním řízení.

S odkazem na výše uvedenou argumentaci hodnotí žalovaný kasační stížnost jako nedůvodnou a navrhuje Nejvyššímu správnímu soudu, aby kasační stížnost zamítl.

Kasační stížnost je podle ustanovení § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a jsou v ní namítány důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené usnesení krajského soudu a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu správního a soudního spisu zjistil Nejvyšší správní soud následující

skutečnosti rozhodné pro posouzení kasační stížnosti.

Na základě oznámení ze dne 20. 11. 2008 byl stěžovatel vyzván k odevzdání řidičského průkazu, neboť ke dni 18. 11. 2008 porušením povinností stanovených zákonem o provozu na pozemních komunikacích dosáhl celkového počtu dvanácti bodů podle bodového hodnocení. Řidičský průkaz stěžovatel odevzdal 24. 11. 2008. Proti tomuto oznámení podal stěžovatel dne 18. 12. 2008 odvolání. Ve věci podaného odvolání byl dne 5. 1. 2009 stěžovatel sdělením informován, že proti oznámení o dosažení počtu 12 bodů a výzvě k odevzdání řidičského průkazu nelze podat odvolání. Toto sdělení napadl stěžovatel žalobou, kterou Krajský soud v Ostravě odmítl. Tento rozsudek krajského soudu napadl stěžovatel kasační stížností.

Ze spisu rovněž vyplynulo, že proti výše uvedenému oznámení podal stěžovatel v souladu se zákonem rovněž námitky, které byly shledány oprávněné, neboť bylo zjištěno, že přestupek ze dne 25. 9. 2007 řešený Policií ČR DI Bruntál, za který byl stěžovateli započítán 1 bod, není porušením povinností spadajících do bodového hodnocení; stěžovateli byl dne 8. 12. 2008 řidičský průkaz vrácen a v intencích ust. § 123f zákona o silničním provozu byl opraven záznam bodů v registru řidičů a stěžovateli bylo zasláno písemné vyrozumění o provedené opravě. Stěžovatel podal žalobu proti výše označenému přípisu žalovaného stran podaného odvolání ke krajskému soudu dne 6. 2. 2009, tedy v době, kdy mu již byl řidičský průkaz vrácen.

Předmětem řízení, které je nyní vedeno, je přezkoumat, zda krajský soud nepostupoval v rozporu se zákonem, odmítl-li přezkoumat ve správním soudnictví sdělení, které stěžovateli bylo zasláno k podanému odvolání; nejedná se tedy o sdělení, kterým by správní orgán rozhodoval o námitkách stěžovatele dle § 123f cit. zákona.

Nejvyšší správní soud k námitkám stěžovatele stran charakteru řízení konstatuje, že systém bodového hodnocení řidičů byl do zákona o silničním provozu zaveden zákonem č. 411/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, s účinností od 1. 7. 2006. Z ustanovení § 123a, věty první zákona o silničním provozu plyne, že *bodovým hodnocením se zajišťuje sledování opakovaného páčání přestupků nebo trestných činů, spáchaných porušením vybraných povinností stanovených předpisy o provozu na pozemních komunikacích řidičem motorového vozidla nebo že se řidič porušování těchto povinností nedopouští*. Smysl a účel zavedení tohoto institutu do českého právní řádu lze vysledovat z důvodové zprávy k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Z ní se podává, že „*bodový systém obecně spočívá v tom, že řidičům motorových vozidel jsou za*

vybrané přestupky a trestné činy proti bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích zaznamenávají "trestné" body do určité výše (...). Tyto body nejsou sankcí za přestupek nebo trestem za trestný čin, jsou pouze administrativním opatřením ohodnocujícím nebezpečnost spáchaného přestupku nebo trestného činu a registrujícím jeho spáchání. (...) Účelem systému je zejména postihovat recidivu páchaní přestupků proti bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích. (...) Dostatečný preventivní účinek má pouze hrozba ztráty řidičského oprávnění. Bodový systém pak představuje administrativní postup, kterým se hodnotí závažnost spáchaných přestupků, a který v tento důsledek může vyústit. Na druhou stranu ale dává řidiči kdykoli před tím, než tento krajní důsledek nastane, možnost změnou svého chování pozitivně ovlivnit své postavení a hrozbu ztráty řidičského oprávnění svým aktivním postojem odvrátit."

Zavedení systému bodového hodnocení tedy nelze, jak se stěžovatel domnívá, chápat jako nepřípustné ukládání dvojího trestu; jedná se o specifické preventivní opatření, které má přispět k pozitivní motivaci řidičů k dodržování předpisů o provozu na pozemních komunikacích a k eliminaci těch řidičů, kteří se dlouhodobě a opakovaně porušování těchto předpisů dopouští. Tento institut má přispět k zajištění bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, neboť možnost pozbytí řidičského oprávnění působí na řidiče preventivně nápravně, a to zejména hrozbou dosažení dvanácti bodů. Bodovým hodnocením dochází k průběžnému sledování kázně toho kterého řidiče, přičemž důsledkem jeho opakovaného porušování předpisů o provozu na pozemních komunikacích, za které mu jsou ukládány sankce v přestupkovém řízení či tresty v trestním řízení, může být právě pozbytí řidičského oprávnění v případě dosažení dvanácti bodů. Záznam bodového hodnocení řidiče nemá sankční povahu; jedná se o administrativní opatření, sledující, jak řidiči dodržují zákon o silničním provozu.

Nejvyšší správní soud, co se týče samotné povahy individuálního správního aktu, konstatuje, že rozhodnutí obecně je takový úkon správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva nebo povinnosti žalobce. Pojem „rozhodnutí“ ve smyslu ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. je tak třeba v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu chápat v „materiálním“ smyslu, jako individuální správní akt vydaný orgánem veřejné moci při výkonu veřejné správy z pozice jeho vrchnostenského postavení, a to bez ohledu na jeho označení, formu nebo procesní předpisy, jimiž se jeho vydání řídí (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. 1 Afs 147/2005 - 107, publikovaný pod č. 923/2006 Sb. NSS).

Podle ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. se může ten, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, domáhat žalobou zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti. S ohledem na použitou legislativní zkratku lze dovodit, že za rozhodnutí ve smyslu citovaného ustanovení lze považovat pouze takové úkony správního orgánu, jimiž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva a povinnosti. Za takové rozhodnutí nepochybně je nutno považovat rozhodnutí, kterým správní orgán rozhoduje o námitkách dle § 123f zákona o silničním provozu; toto rozhodnutí je proto ve správním soudnictví přezkoumatelné (např. rozsudek KS v Hradci Králové – pobočka Pardubice ze dne 24. 6. 2009, č. j. 52 Ca 10/2009 - 78, též rozsudek NSS ze dne 6. 8. 2009, č. j. 9 As 96/2008 - 44). Jak již bylo uvedeno výše, námitkám stěžovatele bylo vyhověno, proti tomuto

rozhodnutí, v tomto případě vyrozumění o provedení opravy v registru řidičů, kterým správní orgán stěžovateli vyhověl a odečetl mu jeden trestný bod, stěžovatel žalobu ke správnímu soudu nepodal.

Žalovaný sdělením ze dne 5. 1. 2009 stěžovatele pouze informoval o tom, že proti oznámení nelze podat odvolání. Tímto sdělením stěžovatel nepochybně nemohl být dotčen ve své právní sféře, neboť žalovaný o žádných subjektivních právech stěžovatele nerozhodl. Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že oznámení ze dne 5. 1. 2009 svou formou ani obsahem není rozhodnutím ve smyslu ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. Rozhodnutím, které je možno přezkoumat soudem, je rozhodnutí správního orgánu o námitkách stěžovatele proti oznámení správního orgánu, nikoliv však sdělení stěžovateli, kterým byl informován o tom, že proti oznámení nelze podat odvolání.

Ustanovení § 70 písm. a) s. ř. s. stanoví, že ze soudního přezkoumávání jsou vyloučeny úkony správního orgánu, které nejsou rozhodnutími. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud neshledal v postupu krajského soudu, který žalobu proti sdělení ze dne 5. 1. 2009 z tohoto důvodu odmítl, nezákonnost tvrzenou stěžovatelem.

Nejvyšší správní soud neshledal kasační námitku uplatněnou stěžovatelem ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. důvodnou, a proto dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by přesáhly náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalovanému, přestože měl ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (ustanovení § 53 odst. 3, ustanovení § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 15. července 2010

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu